

XLV OLIMPIADA FIZYCZNA

(1995/1996)

ZAWODY I STOPNIA

CZEŚĆ TEORETYCZNA

Zadanie teoretyczne — T1B

Nazwa - Siła elektrostatyczna działająca na ładunek

Źródła - Paweł Janiszewski, Jan Mostowski (red.): *50 lat olimpiad fizycznych.*

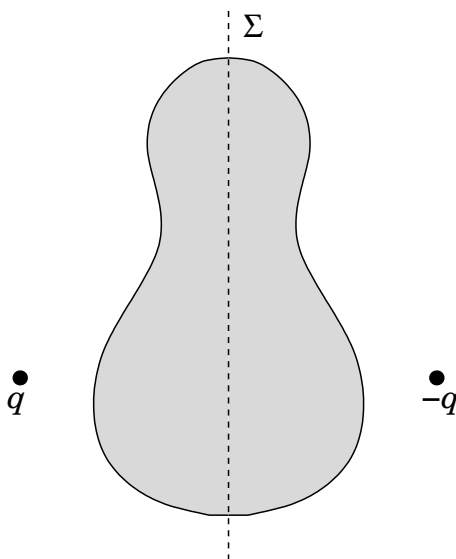
Wybrane zadania z rozwiązaniami, PWN, Warszawa 2002;

- T.M. Molenda, IF US, www.OF.szc.pl

Po dwóch stronach ciała przewodzącego znajdują się dwa ładunki elektryczne q i $-q$ (rys. 1). Ciało ma kształt symetryczny względem płaszczyzny Σ , ładunki są położone symetrycznie względem Σ . Całkowity ładunek elektryczny ciała wynosi zero. Po uziemieniu ciała siła elektrostatyczna działająca na każdy z ładunków:

- a) zwiększy się,
- b) nie zmieni się,
- c) zmniejszy się.

Rys. 1. Schemat układu

Rozwiązanie zadania T1B — XLV OF, I stopień

Odp b). Ładunki q i $-q$ położone symetrycznie względem płaszczyzny Σ indukują symetryczny rozkład ładunków powierzchniowych, odpowiednio σ i $-\sigma$. Ładunki te są rozłożone na przewodniku tak, że potencjał pola elektrycznego na powierzchni przewodnika jest stały. Założymy najpierw, że potencjał ten nie jest równy zero (przyjmujemy, że potencjał w nieskończoności i na powierzchni Ziemi jest równy zero). Wtedy do przeniesienia z Ziemi próbnego ładunku e (np. dodatniego) wzdłuż drogi leżącej na płaszczyźnie Σ potrzebna byłaby pewna praca $W \neq 0$, zaś w przypadku próbnego ładunku $-e$ (ujemnego) potrzebna byłaby praca $-W$, co ze względu na symetrię problemu jest niemożliwe. Stąd wynika, że potencjał przewodnika jest równy zero. Uziemienie przewodnika nie spowoduje przepływu żadnych ładunków, a siły działające na ładunki q i $-q$ pozostaną niezmienione.